

Kereskedelmi tervek

Választék, forgalom, verseny

A számítások szerint a lakosság fogyasztása az elkövetkezendő 5 évben az 1980-85. évinél valamivel gyorsabb ütemben, összehasonlítható árákon évente 1,5-2 százalékkal, 5 év alatt összesen 8-10 százalékkal nő. Ennek megfelelően a kiskereskedelmi áruforgalom az 5 év alatt mennyiségében 9 százalékkal növekszik. A kereskedelem arra számít, hogy a ruházati cikkek forgalma nem, az élelmiszerek és élvezeti cikkeké 4,7 százalékkal, míg a vegyes iparcikké az átlagot jelentősen meghaladva, 15,3 százalékkal bővül.

A hálózatfejlesztési tervek középpontjában Budapest és környékén, valamint a Balatonnál a napi-cikkek árusító üzletek számának növelése áll, emellett szerepel a tervekben a tüzelő- és építőanyag-kereskedelmi telepek rekonstrukciója, valamint a kereskedelem technikai színvonalának általános javítása oly módon, hogy csökkenjen a zsúfoltság a boltokban. Mindehhez a korábbiaknál valamivel több központi segítséget kapnak a vállalatok. Az alapellátás javítását a tanácsok saját forrásból is segítik.

Az elkövetkezendő 5 évben — szövegezik le a minisztérium irányelvei — a fejlődés elengedhetetlen feltétele, hogy a vállalatok erőforrásait mind hatékonyabban használják fel, fo-

A Belkereskedelmi Minisztérium kidolgozta és közzétette azokat az irányelveket, amelyek körvonalazzák a kereskedelem és a vendéglátás előtt álló legfontosabb feladatokat a VII. ötéves terv időszakában.

lyamatosan bővítsék tevékenységüket, új formákat és módszereket alkalmazzanak. A fokozódó piaci verseny szükségessé teszi az igényekhez való rugalmasabb alkalmazkodást, a még színvonalasabb kereskedelmi munkát. Fontos, hogy a választékban egyaránt megjelenjenek — a mindinkább differenciálódó igényeknek megfelelően — az olcsóbb és drágább cikkek is, s az árak a termékek minőségéhez igazodjanak. A kereskedelemnek számítani kell egyebek közt arra is, hogy a tartós fogyasztási cikkek egyre többen cserélnek ki, s amikor újat vásárolnak, elsősorban az anyag- és energiatakarékos készüléket keresik.

A tervek a szocialista országokból a behozatal évi, mintegy 3 százalékos növeledést irányozzák elő. A minisztérium javasolja, hogy a vállalatok hozzanak létre közös irodákat, társulásokat, s összehangoltan szerezzék be a külföldi árucikkeket. A beszerzési politika javítása

érdekében szükséges jobban megismerniük a vállalatoknak is a szocialista partnerek gyártmányfejlesztését, erre elsősorban a kiállítások, árubemutatók alkalmasak. Az importlehetőségek kiegészítéseként pedig továbbra is fontos, hogy a határ menti árucserékben, áruházi cserékben keressék a választékbővítés lehetőségeit.

A tőkés import mennyiségét továbbra is a külgazdasági lehetőségek határozzák meg. Az ilyen módon beszerzett fogyasztási cikkeknek alapkövetelmény, hogy mindenekelőtt az ellátás hiányainak pótlását szolgálják, lehetőleg minél gazdaságosabb formában. Jól bevált például az alapanyagok és felkészült termékek vásárlása, amelyeket itthon dolgoznak fel kooperációban, vagy külföldi licencként alapján. A korábbiaknál határozottabban kell élni az áru-különlehetőségekkel, hogy a szükséges rendelkezésre álló devizát korszerű, jó minőségű termékek beszerzésére fordítsák. Megengedhetetlen például olyan termékek vásárlása, amelyeknek devizaára a világpiacnál magasabb, minősége viszont gyengébb. A Belkereskedelmi Minisztérium támogatja azoknak a vállalatoknak az elképzeléseit, amelyek a hazai ellátás javítása érdekében megalapozottan törekednek önálló külkereskedelmi jog megszerzésére.

Éneklő egyetemisták

Szeptember óta, hogy Szécsi József nyugdíjba ment, két karmagy vezető a József Attila Tudományegyetem kórusát: Cser Miklós és Gyüdi Sándor. Az új vezetéssel felálló felszáz tagú Szegedi Egyetemi Énekkarban több az egyetemista, de változatlanul kerülnek máshonnan is, főiskoláról, gimnáziumból a közelmúltban lezajlott kecskeméti országos fesztiválon kint, jó hangulatú együttes: különdíjat nyertek, Gyüdi Sándor karnagy díjat, az egyetemi-főiskolai kórusok mezőnyében magasabb fokozatot csak szakos együttesek szereztek.

Nem titkolt céljuk: aktívabban bekapcsolódnak a város zenei életébe. Ebbéli szándékuk megvalósításának igyekezetét jelzi, hogy közreműködtek a filharmonia felnőtt bérleti koncertjén, a *Carmina Burana*-ban, hogy a Somogyi Könyvtár egyik szombat délelőtti matinéjén önálló hangversenyt adtak, s hogy a Bartók művelődési központ rendezvényén, valamint az Éneklő ifjúság hangversenysorozat keretében is hallatták hangjukat. Erősítik a szalakat olyan társ egyetemistákkal, mint a pécsié, a kecskeméti műszaki főiskola, vagy a helyi orvosegyetem együttese. Az évad vége felé, ezekben a napokban, három fölépésükkel zárják a tartalmas szezont. Ma, kedden este 8-kor Kovács Péter orgonamű-

véssel adnak hangversenyt a Dómban, ahol több Liszt-művet is énekelnek. Május 9-én az *uruguayi állami egyetem* kórusa, valamint a helyi zeneművészeti főiskola *Meszlényi László* vezette kamarazenekara társaságában lépnek föl este 8-kor a Dugonics téri aulaiban. Végül május 12-én, ugyancsak este 8-tól, a Collegium Artium keretében *Karasszon Dezső* orgonaművésszel adnak műsort a Dómban.

Megalakult a Coophotels

Bővíti az üdülőszövetkezeti tevékenységet és korszerűbb szolgáltatási formákat is bevezet a fogyasztási szövetkezetek újonnan alakult közös vállalata, a Coophotels. A vállalat az idén a fővárosban új szövetkezeti társas üdülő építését kezdi meg több vidéki létesítmény mellett.

A Coophotels elődje — amely eddig gazdasági társaságként működött — 2 évvel ezelőtt alakult meg, s

Analitikai kémiából

Nemzetközi diákverseny Szegeden

A József Attila Tudományegyetem szervezésében Szegeden rendezik meg a 13. nemzetközi analitikai versenyt, amely tegnap, hétfőn kezdődött, szerdán, az eredményhirdetéssel zárul. A diákverseny, amelyen tudományegyetemek, műszaki egyetemek, gyógyszerésztudományi karok kiváló képességű hallgatói vesznek részt, 18 éves múltra tekint vissza: 1968-ban kezdeményezte megszervezését *Vilim Vajgand* belgrádi professzor, 1972 óta nemzetközi méretű, azóta évenként más-más szocialista országban, egyetemi városokban rendezik. Az analitikai kémiai verseny célja elsősorban az *utánpótlás nevelése*, hiszen az anyagok szerkezetének kémiai meghatározásával foglalkozó szakemberek nemcsak a kutatóhelyeken, hanem a gyakorlati munka terepein, üzemekben, vállalatokban is nagy szükség van. A verseny ezen túlmenően alkalmas arra, hogy nemzetközi kapcsolatok megteremtésére és ápolására, nemcsak a hallgatóknak, hiszen oktatóik is elkísérik őket, s nemzetközi összetételű, szakintélektől álló zsűri bírállják el a diákok teljesítményét.

Magyarországon eddig két alkalommal, Veszprémben rendezték meg az analitikai versenyt. Most a szegedi tudományegyetem, a Művelődési Minisztérium, a

KISZ KB és a Magyar Kémiai Társaság, valamint számos vállalat — köztük hét szegedi — támogatásával, több helyszínen rendezik meg az elméleti és gyakorlati fölkészültséget egyaránt megkívánó vetélkedést. Összesen 20 egyetem — belgrádi, berlini, jénai, lipcsei, merseburgi, pardubicei, poznańi, pozsonyi, prágai, sarajevói, szófiai, újvidéki, varsói intézmények, valamint az ELTE, a KLTE, a SOTE, a budapesti Műszaki Egyetem, a Veszprémi Vegyipari Egyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a JATE — egyenként háromfős csapatai ma, kedden délelőtt elméleti ismereteikből adnak számot, holnap lesznek a laboratórium gyakorlatok, majd a csapatonkénti és egyéni értékelés.

A tegnap délutáni ünnepélyes megnyitón *Csakány Béla*, a JATE rektora köszöntötte a vendégeket, majd plenáris üléssel megkezdődött a nemzetközi találkozó. A résztvevők meghallgatták *Inczedy János* veszprémi professzor, valamint Vajgand professzor előadását. A szocialista országokból érkezett egyetemistáknak olyan programot állítottak össze a rendezők (a szegedi egyetem *Burger Kálmán* professzor vezette szervező és analitikai kémiai tanszéke látja el az operatív teendőket), hogy megismerhessék a várost és a környéket is.

Magyar berendezések a szovjet olajmezőkön

Az Industrialexport bekapcsolódott a másodlagos olajkitermeléshez szükséges berendezések, felszerelések szállításába a Szovjetunióba. Együttműködve a Metrim-pexszel és több hazai termelővállalattal az eddignél több komplett berendezést exportál. Az újabb szerződés alapján több mint százmillió rubel értékben ad el

különböző gázliftet szovjet partnerének.

A Vegyipar, az MMG Automatika Művek és a Dunántúli Kőolajipari Gépgyár által gyártott gázliftet a szibériai olajmezőkön használják. A berendezések zord éghajlati körülmények — mínusz 50 és plusz 40 Celsius-fok — között is megfelelően üzemelnek. A gépeket szovjet igények alapján fejlesztették ki, s fejlett irányítástechnikával látták el. Üzemeltetésüket nagymértékben automatizálták. A berendezésekkel nagynyomású gázt és adalékanyagokat juttatnak a mélybe, hogy az olajpalából kiszajtolják a maradék olajat. A vállalat eddig 67 millió rubel értékben, mintegy 160 berendezést exportált. Az újabb szerződés alapján idén és jövőre több mint 200 gázliftet rendelt a szovjet vállalat.

A magyar szakemberek a berendezés továbbfejlesztésén dolgoznak. Az önálló gázliftet központi számítógéppel irányításával ügyvezető kútbokorra kapcsolják össze. A prototípus elkészült, az első ilyen berendezést a Videoton számítógépével szerelték fel. A szovjet szakemberek megkezdtek az új berendezés kipróbálását. Ha a gépek beválnak, az Industrialexport 1987-től megkezdheti szállításukat a Szovjetunióba.

Az olajkitermeléshez közvetlenül szükséges berendezések mellett kiszolgálóegységeket is szállít a magyar vállalat. A Szovjetunióba eddig 27, egyenként több mint ezer négyzetméter alapterületű gépjárműszervizállomást exportált. Egy-egy ilyen állomás épület-szerkezete és a belső berendezései 35 vasúti kocsi töltene meg. Az újabb megállapodás alapján 1986-ban és 1987-ben az Industrialexport hat szervizállomást szállít a szibériai olajmezőkre (MTI)

Az üllési fantomház

Részlet *Simon Mihály* gépkocsivezetőnek a múlt hónapban szerkesztésünkbe küldött leveléből: „Ismét Önökhöz fordulok az üllési lakásszövetkezeti építés bonyolalmával, ami nem más, mint egy igazi 'zsákba macska'. Azért látom így, mert az illetékesek 1982-ben nagy dobra veréssel bizonyították, hogy a fiataloknak nem kell, hogy fájjon a fejük a kivitelezés gondjaitól, csak lépünk be a lakásszövetkezetbe. Röviden idézem a történetet: 1982-ben 15 csaladdal megalakult a lakásszövetkezet, tagsági díj 3 ezer forint. (Közvetítés, egy korábbi cikk alapján: A költségvetés elkészítésekor kiderült, hogy 180 ezer forint a beugró. Sokan visszahozták, csak tizenhárom maradtak. Mivel nem volt ki a létszám, az OTP nem adott hitelt. Két házra redukálták a tervet. Ez azonban kevés egy önálló szövetkezethez. Ruzsával és Mórahalommal közös szövetkezet alakult, 1983. januárjában.) A tíz lakás alapozása 1983 második felében megtörtént. Az üllési áfész közreműködésével öt lakás építése elkezdődött, de tető nem kerül rá. A másik öt lakás építése kivitelező hiányában nem indult el. Ezerkilencszáznyolcvanöt: az üllési áfész által elkezdett épületen elkészült a tetőszerkezet, ezután a családok külön-külön magukra maradtak. A második tömb alapozása óta két év telt el, míg június elején a Dél-Tisza Menti Áfész ipari szakszervezet nagy hírveréssel elkezdte a kivitelezést. Az ígért 8-10 munkás helyett 3-4 dolgozót, így mindeddig nem lett tető a lakásunkon. A szerződés csak formáság az építetők és a kivitelezők között? Minőség és határidős garanciaért nem felelős senki? Az időjárás rongálja a félíg fedett fedélszerkezetű lakásokat, mivel a brigádnak sűrűbb munkát akadt az üllési áfész irodaházán. Ezek után, ahogy telik az idő, úgy megy el a kedvük a fiatal családoknak. Közülünk há-

rom család vállalati kölcsönrel tudta 1983-ban a saját erős részt, 183 ezer forintot befizetni. Csatornámű-hozzájárulást 1984 óta kell fizetni az ingatlanhoz az üllési tanácsnak, ami tíz éven keresztül évi 2 ezer forint. A biztosítási díj 1985-től 384 forint, 1986. január elsejétől a havi OTP-hitel törlesztés 1900 forint!”

Részlet a tavaly április *második cikkünk*éből: „Váradi István, a Dél-Tisza Menti Áfész ipari-szolgáltató szakszervezetének vezetője:

— Belegondoltam ezeknek a befurdított embereknek a helyzetébe: úgy érzem, kötelességem megkísérelni a segítséget. A kapacitásunk úgy engedi, hogy júniusban egy 8-10 fős brigádunk elkezdje, és még az idén tető alá hozza az épületet. A megállapodásunk eddig szól. A lakó dönti el, hogy a szakipari munkákat maga csinálja-e vagy azt is ránk bízza. Akinek futja a pénzéből, mi ezeket a munkákat is megcsináljuk decemberig.”

Ezek után nézzük, hogy mi áll a vállalkozási szerződésben: Vállalási díj: 612 ezer 419 forint, tételes elszámolás szerint. Határidő: 1986. április 30. Részhatáridők: földszinti szerkezet és tető augusztus, vako-latok október. A felek megállapodtak a határidő előrehozatalában, 25 százalékos bruttó fedezet felszámítása mellett, ennek időpontja 1985. december 31. Ezután több pontban felsorolva, hogy abban az esetben, ha az építetők nem tesznek eleget a szerződés pontjainak, ez milyen következményekkel, többletköltséggel jár. Az építők hibás vagy késői teljesítésének szankciójáról szó sem esik. A garancia csak a jóindulat lehet, ez is „természetesen” csak szóban. Az írás ugyanis kötelez, s önként ki vállalná, ha a partner nincs olyan helyzetben, hogy ezt kideríthessék.

A lakók képviselője nemrégiben beleegyezett az 1986. május 30-iki póthatáridőbe. Április végén megjött az erősítés, egy másik 4 fős bri-

gád. Közfalakat húznak fel, vakolnak, de a tetőt még nem sikerült befejezni. Lehet, hogy a csodatevés most kezdődik? Csak egy kérdés marad, nem lehetett volna hamarabb? A lakók „kishitűségére” itt az alkalom, hogy rácafolhassanak.

Eltűnődöm, mit dolgozhatott itt négy dolgozó, kis kihagyásokkal közel fény évig. Az építőipari szakmai normagyűjteményt nem ismerem, de látam már hét végén, kalákában épülő családi házat. Fél év alatt elkészült. Akinek nem szakmája, az jobban halad vele — ez lenne a leszűrhető tanulság?

Öt család vár, fizet és türelmetlen. Azt rebesgetik, hogy a szakipari munkákat e levél miatt nem vállalja a szakszervezet. Ériék be ennyivel, ha nem hajlandók tudomásul venni az erőviszonyokat. Hogy mikor lesz ebből költözés? Ugy vélem, nem akad ember, aki meg tudná mondani. Addig marad a leendő lakóknak az albertlet, a bejárás a tanyáról a munkahelyre. Ha arra visz az útjuk, naponta lát-hatják „megkésített boldogságuk” szinterét, ami még, úgy tűnik, egy darabig vár-ratni fog magára.

T. Sz. I.

Felnőttoktatás

Szeptembertől ismét indul esti és levelező tagozat a Radnóti gimnáziumban. Az esti tagozaton továbbra is heti három alkalommal, hétfőn, szerdán és csütörtökön, a levelezőn kedden és szerdán lesz tanítás. Felvételre azok jelentkezhetnek, akik az általános iskola nyolcosztályát elvégezték. Egyben lehetőség nyílik arra is, hogy a dolgozók a délelőtti tagozaton abbahagyott tanulmányaikat az esti vagy levelező tagozaton a megfelelő osztályban folytassák. Felvételi vizsga nincs. Azoknak az első osztályba beiratkozott dolgozóknak, akik régebben végezték el az általános iskolát, kiván-ságukra ingyenes felzár-

kóztató foglalkozást tartanak magyar nyelvből és matematikából. Jelentkezés május 15-től július hó 1-jéig a Radnóti gimnázium igazgatói irodájában. (Érdeklődni lehet a 13-714 telefonszámon.) Azok a fiatalok, akik a szakmunkásképző iskolát befejezték, amennyiben biológiából és földrajzból különbözeti vizsgát tesznek, folytathatják tanulmányaikat a gimnázium II. osztályában. A kérvények beadási határideje július hó 1.

A Radnóti gimnázium kihegyezett levelező tagozatán, Domaszéken és Zsombón, a IV. osztályba lehet jelentkezni a helyi általános iskola igazgatóságán